

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens förvaltning

Till: Kommunstyrelsen

Datum: 2024-09-06
Diarienummer: KS 2024/0085

Svar på motion nr 3/2024 - Byta namn på utmärkelse - av Johan Agge (RP)

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att Österåkers kommun ska byta namn på utmärkelsen – Årets möjliggörare då Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) presenterat en rapport med namnet, *"Möjliggörare för kriminellt nätverk"* och att det är olyckligt om begreppet blir synonymt med de kriminellas inflytande i samhället. Förvaltningens slutsats är att utmärkelsen grundar sig i ett positivt begrepp och är kopplat till allt positivt som kommer med att se möjligheter och skapa det bästa för våra invånare.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Avslå motion nr 3/2024 med hänvisning till att begreppet möjliggörare har fler betydelser, majoriteten i positiv bemärkelse och kontext. Utmärkelsen syftar till att uppmärksamma det utvecklingsarbete våra medarbetare genomfört för att utveckla Österåkers kommun i linje med visionen.

Ärendet

Utmärkelsen *"Årets möjliggörare"* inrättades 2022 inom Österåkers kommun för att uppmärksamma allt det fina arbete som utförs av våra medarbetare. För att ha en röd tråd kopplad från vision till medarbetare valdes att utmärkelsen skulle vara nära sammankopplad till *"Österåkers kommun – Möjligheternas skärgårdskommun"*.

I svenska akademins ordbok återfinns begreppet möjliggöra, belagt sedan 1852 och beskrivningen är göra, genomförbar med exemplet *"en nådatid som möjliggjorde mobilisering; den allmänna amnestin möjliggjorde hennes återvändande"*. Begreppet möjliggörare finns ej med i svenska akademins ordbok men är ett vedertaget begrepp. Vid en sökning på Google går att återfinna såväl kopplingar till den rapport Brottsförebyggande rådet (BRÅ) där begreppet lyfts i samband med

kriminella nätverk men det finns även många andra exempel listade på tyda.se (<https://tyda.se/index.php/search/m%C3%B6jligg%C3%B6rare>), ett urval presenteras nedan:

- "– Det var fantastiskt, det var en möjliggörare i vardagslivet som familj att få det att fungera när man inte ser."
- "Det är viktigt att kommunen inte upplevs som en konkurrent eller bromskloss till näringslivet utan som en samarbetspart och möjliggörare."
- "" Vi förväntar oss att Kronofogdemyndigheten agerar som möjliggörare för hållbar tillväxt, inte bara utifrån sina arbetsuppgifter, utan även som arbetsgivare och offentlig medspelare för utvecklingskraft i Hälsingland."
- "Där satsar vi verkligen mot kriminella organisationer och siktar på strategiska aktörer, möjliggörare och mot dem som står för våldskapitalet, säger Linda Staaf."
- "– Att kunna vara någon slags möjliggörare för människor som vill göra gott och se till att det faktiskt blir saker uträttade i världen."

Den rapport som hänvisas till i motionen lyfter att det är en allvarstyngd rapport där Brottsförebyggande rådet (BRÅ) beskriver en möjliggörare med följande definition:

"Personer som utnyttjar sin anställning för att hjälpa kriminella nätverk är relativt ovanliga på de flesta arbetsplatser. Men de är mycket eftertraktade för nätverken, och deras agerande kan få allvarliga konsekvenser för både verksamheten och samhället i stort. De nätverkskriminella utnyttjar släkt och vänner, men även personer som inte själva är medvetna om sin roll som möjliggörare. Det visar en rapport som Brå publicerar idag.

En möjliggörare är en person som missbrukar sin anställning eller sitt uppdrag i kommunal, statlig eller privat sektor för att hjälpa kriminella nätverk. Den information som en möjliggörare bidrar med behöver inte vara hemlig, utan det är den sammantagna informationen och kunskapen från insidan som är användbar för nätverken."

På Österåkers kommuns hemsida beskrivs utmärkelsen enligt följande:

Österåkers kommun delar ut utmärkelsen Årets möjliggörare till en medarbetare eller arbetsgrupp som aktivt arbetar med utveckling och att skapa värde för kommuninvånarna.

Även inom andra kommuner delas utmärkelser ut där begreppet används, Helsingborg är ett exempel:

<https://helsingborg.se/kommun-och-politik/resultat-och-jamforelser/priser-och-utmorkelser/nominera-din-vardagshalte-och-mojliggorare/nominera-arets-mojliggorare/>

Förvaltningens slutsatser

Förvaltningen anser givetvis att det är olyckligt att begreppet lyfts i en rapport från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och att det på sikt kan skapa en negativ syn på begreppet möjliggörare, inte minst om media börjar använda begreppet i sin nyhetsrapportering frekvent. Begreppet rymmer dock så mycket mer och som beskrivet i ovan bakgrund finns det omnämnt i många positiva sammanhang.

Förvaltningen anser att det är viktigt att vi som samhällsaktör håller vid i att det svenska språket kan nyttjas utifrån flera utgångspunkter och att vi stärker begreppet utifrån den kontext vi använder det.

Vidare anser förvaltningen att kopplingen till visionen och medarbetarprofilen är viktiga parametrar och att varje begrepp måste ses till det sammanhang det faktiskt nyttjas. Grundat i, den svenska akademins ordboks betydelse "att göra" och medarbetarprofilens beskrivning av begreppet; *Du tar egna initiativ till utbildning, vidareutveckling och lärande och bidrar även till andras lärande genom att dela med dig av kunskaper och erfarenheter till kollegor i organisationen. Med en positiv och uppmuntrade attityd underlättar du även för andra att vara aktiva, initiativtagande och engagerade. Du är öppen och mottaglig för synpunkter och förbättringsförslag och ser att utmaningar eller svårigheter möjliggör lärande och utveckling.* skapar förvaltningen den samlade bedömningen att byta namn på utmärkelsen inte är aktuellt då grunden för begreppet enbart är kopplat till en positiv och viktig betydelse för att visionen ska genomsyra hela organisationen och nå hela vägen ut till det fina arbete kommunens medarbetare gör.

Förvaltningen kommer givetvis att följa noga hur begreppet används framåt och om användningen kommer föranleda att begreppet och utmärkelsen behöver utvärderas framåt.

Bilagor

Motion 3/2024 – Byta namn på utmärkelse -Byta namn på utmärkelse - av Johan Agge (RP)

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Malin Hansson
HR-chef

Skickas till
Akt

Digitala Signaturer